

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z ETYKI

dla klasy IV szkoły podstawowej

zgodny z założeniami Reformy26 „Kompas Jutra”

1. Postanowienia ogólne

Etyka jest przedmiotem wspierającym rozwój moralny, intelektualny i społeczny ucznia. Zajęcia służą rozwijaniu refleksyjności, wrażliwości aksjologicznej, samodzielnego i krytycznego myślenia, umiejętności prowadzenia dialogu oraz odpowiedzialnego podejmowania decyzji.

Ocenianie z etyki uwzględnia specyfikę przedmiotu oraz założenia Reformy26 „Kompas Jutra”, w szczególności znaczenie:

- efektów uczenia się,
- kompetencji osobistych i społecznych,
- sprawczości ucznia,
- uczenia się poprzez działanie i doświadczenie,
- samodzielnego myślenia i rozwiązywania problemów,
- informacji zwrotnej wspierającej proces uczenia się.

Ocenie nie podlegają poglądy, przekonania, światopogląd ani wyznawane przez ucznia wartości. Ocenie podlegają natomiast wiedza i umiejętności związane z edukacją etyczną, sposób argumentowania, kultura wypowiedzi, umiejętność prowadzenia dialogu, refleksyjność, samodzielność oraz zaangażowanie w proces uczenia się.

2. Cele oceniania

Ocenianie ma na celu:

- rozpoznawanie poziomu osiągnięć i postępów ucznia,
- wspieranie ucznia w rozwijaniu samodzielności i sprawczości,
- motywowanie do aktywnego uczestnictwa w zajęciach,
- rozwijanie umiejętności samodzielnego i krytycznego myślenia,
- doskonalenie umiejętności formułowania i uzasadniania własnego stanowiska,
- rozwijanie umiejętności prowadzenia dialogu i współpracy,
- kształtowanie umiejętności rozpoznawania i analizowania problemów moralnych,
- rozwijanie empatii, szacunku i odpowiedzialności,
- umożliwienie uczniowi obserwowania własnych postępów,
- udzielanie uczniowi informacji zwrotnej dotyczącej jego mocnych stron i obszarów wymagających dalszej pracy.

3. Obszary podlegające ocenianiu

Ocenianiu podlegają w szczególności:

A. Wiedza i rozumienie

- znajomość i rozumienie podstawowych pojęć etycznych,
- rozumienie omawianych problemów moralnych,
- znajomość wybranych stanowisk i koncepcji etycznych,
- umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w praktycznych sytuacjach.

B. Myślenie i argumentowanie

- samodzielne formułowanie stanowiska,
- logiczne i rzeczowe uzasadnianie własnego zdania,
- dostrzeganie różnych punktów widzenia,
- rozpoznawanie argumentów i kontrargumentów,
- wyciąganie wniosków,
- rozwiązywanie problemów i dylematów etycznych.

C. Komunikacja i dialog

- kulturalne i precyzyjne wypowiadanie się,
- aktywne słuchanie,
- odnoszenie się do wypowiedzi innych osób,
- prowadzenie rzeczowej dyskusji,
- poszanowanie odmiennych poglądów,
- unikanie oceniania i ośmieszania innych uczestników dyskusji.

D. Refleksyjność i samoocena

- umiejętność odnoszenia omawianych zagadnień do własnych doświadczeń,
- dostrzeganie konsekwencji własnych wyborów,
- formułowanie pytań i wątpliwości,
- podejmowanie próby samodzielnego określania własnego stanowiska,
- dokonywanie samooceny i refleksji nad własnym sposobem uczenia się.

E. Sprawczość i działanie

- podejmowanie samodzielnych działań,
- zaangażowanie w zadania indywidualne i grupowe,
- umiejętność zastosowania wiedzy etycznej w sytuacjach praktycznych,
- podejmowanie prób rozwiązywania rzeczywistych problemów,

- odpowiedzialność za powierzone zadania.

4. Formy sprawdzania osiągnięć ucznia

W zależności od tematyki i możliwości grupy stosowane są różnorodne formy pracy:

- wypowiedzi ustne,
- udział w dyskusjach i debatach,
- analiza sytuacji problemowych i dylematów etycznych,
- karty pracy,
- krótkie prace pisemne i refleksje,
- analiza tekstów filozoficznych i etycznych,
- prezentacje,
- projekty indywidualne i grupowe,
- zadania problemowe,
- ćwiczenia wymagające argumentowania,
- działania praktyczne i doświadczenia edukacyjne,
- samoocena i refleksja nad własnym procesem uczenia się,
- obserwacja aktywności, samodzielności i współpracy ucznia.

Dobór form oceniania może być dostosowany do wieku, możliwości, potrzeb i zainteresowań uczniów.

5. Kryteria oceniania

Przy ustalaniu oceny nauczyciel bierze pod uwagę przede wszystkim stopień osiągnięcia przez ucznia zakładanych efektów uczenia się.

Ocenie podlega:

- poprawność merytoryczna,
- rozumienie zagadnień,
- samodzielność,
- logiczność i spójność wypowiedzi,
- umiejętność argumentowania,
- umiejętność analizowania problemów,
- stosowanie poznanych pojęć w praktyce,
- umiejętność prowadzenia dialogu,
- aktywność i zaangażowanie,
- podejmowanie samodzielnych działań,
- postęp w stosunku do wcześniejszych osiągnięć.

Nie ocenia się zgodności poglądów ucznia z poglądami nauczyciela.

Uczeń może otrzymać wysoką ocenę za stanowisko odmienne od stanowiska nauczyciela, jeżeli potrafi je przedstawić w sposób samodzielny, logiczny, rzeczowy i kulturalny.

6. Informacja zwrotna

Ocenianie ma charakter wspierający proces uczenia się.

Nauczyciel, w miarę możliwości, przekazuje uczniowi informację zwrotną obejmującą:

- wskazanie tego, co uczeń wykonał prawidłowo,
- wskazanie elementów wymagających poprawy,
- określenie kierunku dalszej pracy,
- wskazanie sposobu osiągnięcia zakładanego efektu.

Informacja zwrotna może mieć formę ustną lub pisemną.

Uczeń jest zachęcany do dokonywania samooceny oraz refleksji nad własnym procesem uczenia się.

7. Częstotliwość oceniania

Uczeń otrzymuje co najmniej trzy oceny częściowe z różnych form aktywności, w sposób umożliwiający nauczycielowi rozpoznanie jego postępów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji.

Nie ustala się oceny wyłącznie na podstawie średniej arytmetycznej ocen częściowych.

Nauczyciel dba o różnorodność form oceniania oraz możliwość wykazania się przez ucznia różnymi rodzajami kompetencji.

8. Skala ocen

Stosuje się obowiązującą w szkole skalę ocen:

6 – celujący

5 – bardzo dobry

4 – dobry

3 – dostateczny

2 – dopuszczający

1 – niedostateczny

Ocena klasyfikacyjna wynika z rozpoznania stopnia osiągnięcia przez ucznia wymagań edukacyjnych oraz jego postępów w nauce.

Ocena celująca

Uczeń w bardzo wysokim stopniu opanował wiadomości i umiejętności, samodzielnie analizuje problemy etyczne, formułuje trafne i pogłębione argumenty, potrafi dostrzegać różne perspektywy oraz twórczo wykorzystuje zdobytą wiedzę w nowych sytuacjach.

Ocena bardzo dobra

Uczeń bardzo dobrze rozumie omawiane zagadnienia, samodzielnie formułuje i uzasadnia swoje stanowisko, aktywnie uczestniczy w dialogu, potrafi analizować problemy etyczne i stosować poznane pojęcia.

Ocena dobra

Uczeń dobrze opanował podstawowe wiadomości i umiejętności, potrafi przedstawić własne stanowisko i je uzasadnić, uczestniczy w dyskusjach oraz zazwyczaj samodzielnie wykonuje zadania.

Ocena dostateczna

Uczeń opanował podstawowe wiadomości i umiejętności, z pomocą nauczyciela analizuje problemy etyczne, formułuje proste wypowiedzi i podejmuje próby ich uzasadniania.

Ocena dopuszczająca

Uczeń opanował podstawowe wiadomości i umiejętności w zakresie umożliwiającym dalsze kształcenie, z pomocą nauczyciela podejmuje próby rozwiązywania prostych problemów i formułowania własnego stanowiska.

Ocena niedostateczna

Uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności koniecznych do kontynuowania nauki, mimo udzielonego wsparcia nie podejmuje wymaganych działań lub nie osiąga podstawowych efektów uczenia się.

9. Nieprzygotowanie ucznia

Uczeń ma prawo do jednego nieprzygotowania w semestrze bez podawania przyczyny. Nieprzygotowanie należy zgłosić przed rozpoczęciem lekcji.

Nieprzygotowanie może dotyczyć:

- braku gotowości do udziału w aktywności ustnej,
- braku przygotowania do bieżącego zadania.

Nieprzygotowanie nie dotyczy wcześniej zapowiedzianych projektów, prezentacji lub innych ustalonych form pracy.

Kolejne nieprzygotowania są odnotowywane zgodnie z zasadami obowiązującymi w szkole.

10. Poprawa i uzupełnianie zaległości

Uczeń ma możliwość:

- poprawienia oceny z pracy pisemnej lub zadania,
- ponownego wykonania zadania w innej formie, jeżeli jest to uzasadnione,
- uzupełnienia zaległości wynikających z nieobecności,
- poprawienia niezaliczonej wypowiedzi,
- wykonania dodatkowego zadania po uzgodnieniu z nauczycielem.

Celem poprawy jest umożliwienie uczniowi osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, a nie jedynie podwyższenie oceny.

11. Ustalanie ocen śródrocznych i rocznych

Ocena śródroczna i roczna jest ustalana na podstawie całokształtu pracy ucznia oraz stopnia osiągnięcia wymaganych efektów uczenia się.

Nauczyciel bierze pod uwagę:

- poziom opanowania wiadomości i umiejętności,
- umiejętność wykorzystania wiedzy w praktyce,
- rozwój umiejętności argumentowania i prowadzenia dialogu,
- samodzielność i sprawczość,
- aktywność i zaangażowanie,
- systematyczność,
- postęp ucznia,
- możliwości psychofizyczne ucznia.

Ocena klasyfikacyjna nie jest mechanicznym wynikiem średniej ocen cząstkowych.

12. Dostosowanie wymagań

Wobec uczniów posiadających opinię lub orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej wymagania edukacyjne oraz formy i metody pracy są dostosowywane do ich indywidualnych potrzeb i możliwości, zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zaleceniami poradni.

Dostosowanie może obejmować w szczególności:

- formę poleceń,

- ilość i zakres materiału,
- sposób prezentowania wiedzy,
- czas pracy,
- formę wypowiedzi,
- stopień samodzielności podczas wykonywania zadań.

13. Zasady organizacji zajęć

Zajęcia z etyki powinny stwarzać uczniom możliwość uczenia się poprzez doświadczenie, dialog, analizę sytuacji problemowych i podejmowanie działań.

Nauczyciel może stosować:

- dyskusje i debaty,
- pracę problemową,
- pracę projektową,
- analizę przypadków,
- symulacje i scenki,
- pracę indywidualną i grupową,
- analizę tekstów,
- ćwiczenia rozwijające argumentowanie,
- zadania odnoszące się do sytuacji życia codziennego,
- działania rozwijające sprawczość i odpowiedzialność ucznia.

14. Zasady etyczne oceniania

Ocenianie odbywa się z poszanowaniem godności i podmiotowości ucznia.

Nauczyciel:

- nie narzuca uczniowi określonych poglądów,
- nie ocenia przekonań ani światopoglądu ucznia,
- zapewnia możliwość wyrażania różnych stanowisk,
- dba o kulturę dialogu,
- traktuje błąd jako element procesu uczenia się,
- wspiera ucznia w rozwijaniu samodzielności i odpowiedzialności,
- stwarza warunki do bezpiecznego wyrażania własnego zdania.

15. Postanowienia końcowe

Ocenianie z etyki odbywa się zgodnie z:

- obowiązującymi przepisami prawa oświatowego,
- podstawą programową,

- Statutem szkoły,
- Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania,
- programem nauczania etyki realizowanym w szkole.

PSO może być modyfikowany w związku ze zmianami przepisów prawa, podstawy programowej, programu nauczania oraz potrzebami uczniów.

Zasady oceniania są przedstawiane uczniom na początku roku szkolnego oraz udostępniane rodzicom/opiekunom prawnym.